

Tehdejší hrdinství, dnešní rozpaky

Miloš Balabán

Ministr obrany Martin Barták připomenul v Právu 68. výročí atentátu na Reinharda Heydricha (Chtěli probudit národ z letargie, 27. 5. 2010). Bezsporně lze souhlasit, že to byl mimořádný bojový čin, který neměl v době druhé světové války obdoby. Heydrich si svůj osud zasloužil, s jeho působením je spojeno vyvražďování českých vlastenců bez rozdílu politického přesvědčení – národních socialistů, sociálních demokratů, lidovců i komunistů, čs. důstojníků působících v odboji (např. odbojové skupiny „Tři Králové“ Balabán – Mašín - Morávek) – i s plány na likvidaci Židů a v konečné fázi i českého národa.

Nejsem si zcela ale jist, zda je na místě bezvýhradně přijmout ministrovo tvrzení, že oběť a atentát na Heydricha shodně hodnotily oba totalitní režimy, které vládly v českých zemích, a to jako kriminální zákeřný čin vedený postranními zájmy, za nějž zaplatily životem tisíce českých lidí. Rovnítko je tak trochu zavádějící a snaží se nám možná podsouvat v poslední době populární zjednodušování nacismus = komunismus. Ministr připomíná, že na atentát doplatily tisíce nevinných českých lidí. Možná by ale bylo na místě dodat, že to skutečně nebyli ve své většině lidé, kteří měli něco společného s odbojem a strategickými politickými záměry české vlády v exilu a přesto za atentát zaplatili svými životy. Zvláště brutálně se to ukázalo na osudu vesnice Lidice. Ostatně platili za ně i díky tomu, že česká politická elita, která rozhodla i o atentátu na Heydricha, selhala na konci třicátých let, a spolu se svými spojenci Británií a Francií, při obraně demokracie a svobodného Československa.

Pan ministr v závěru svého článku zdůrazňuje, jak komunistická totalita pokřivovala hrdinský čin parašutistů, vymazávala z našeho vědomí pojmy čest a hrdinství a decimovala elity našeho národa. Zároveň se je ale třeba ptát, zda bylo po listopadu 1989 uděláno všechno pro to, aby hrdinství našeho odboje a našich vlastenců, včetně atentátu na Heydricha, bylo dostatečně připomínáno stávajícím i nastupujícím generacím. Mnohé bylo uděláno, nelze ale zavírat oči ani před věcmi, které vyvolávají rozpaky. Jak je třeba možné, že se dnes lze setkat na pultech knihkupectví se záplavou memoárové literatury heroizující ozbrojené síly nacistického Německa? Jak je možné, že více jak 60 let po válce se v demokratické armádě objeví naši elitní vojáci v zahraniční misi s nacistickými symboly na helmách a tetováním na zádech a jejich nadřazení je kryjí? A jak je možné, že v demokratické společnosti existují ultrapravicová neonacistická uskupení oslovující řadu mladých lidí? To jsou otázky, na které je třeba hledat odpovědi a řešení co s tím. Jinak jsem ovšem rád, že se nakonec nedávno podařilo po neuvěřitelných sporech postavit oficiální pomník našim parašutistům v místě atentátu na Heydricha. Zasloužili si to.

(Autor je bezpečnostní analytik)